

วิชาชะดิษบูรณาการกับอัคลาก

ระดับชั้น 6 อิบติดาอีย

ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2546 (ปรับปรุง พ.ศ.2555)

ผ่าน

40 ชะดิษอิมามอัน-นะวะเวรีย

(หะดีษ33-42)

﴿الأربعون النووية﴾

อญู ชะกะรียา ยะห์ยา บิน ชะร็อฟ อัน-นะวะเวรีย

เรียบเรียงโดยอุस्ताซอับดุลชะกูร บินชาฟิอีย

(อับดุลสุโก ดินอะ)

โรงเรียนจริยธรรมศึกษามูลนิธิ ตำบลสะกอม

อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา 90130

www.jariyatham.ac.th

คำนำ

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงเมตตา ปราณียิ่งเสมอ
มวลดการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ขอความสันติ
จงมีแต่ศาสนทูตมุฮัมมัด ผู้เจริญรอยตามพระองค์และผู้อ่านทุกท่าน
แบบเรียนนี้เรียบเรียงจาก 40 ฮะดีษของอิหม่ามมะวะรียซึ่งตัวบทแปล
โดยนายพัยซอล อับดุลฮาดีโดยที่ผู้เรียบเรียงนำมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จากวิชา
หะดีษและอัลลาค(จริยธรรมอิสลาม)ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2546 (ปรับปรุง
พ.ศ.2555)มาเป็นกรอบในการจัดทำแบบเรียนที่บูรณาการทั้งสองวิชา

หวังว่าแบบเรียนนี้จะเป็นคู่มือหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญและได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

อูstadฮาซอับดุซชะกูร์ บินชาฟีอีย์

(อับดุลสุโก ดินอะ)

15/6/ฮ.ศ.1436

05/04/พ.ศ.2558

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หะดีษที่ 33 การแสดงพยานหลักฐานจำเป็นสำหรับผู้เป็นโจทก์	3
หะดีษที่ 34 การเปลี่ยนแปลงสิ่งชั่วคราวเป็นสิ่งจำเป็น	4
หะดีษที่ 35 มุสลิมคือพี่น้องของมุสลิม	5
หะดีษที่ 36 จัดการกิจธุระของพี่น้องมุสลิม	6
หะดีษที่ 37 ส่งเสริมให้ประกอบกรรมดี	8
หะดีษที่ 38 ผลตอบแทนของการเป็นปรปักษ์ต่อบรรดาคนรักของอัลลอฮ์	9
หะดีษที่ 39 การไม่เอาผิดเนื่องจากความผิดพลาดและหลงลืม	10
หะดีษที่ 40 จงอยู่บนโลกนี้เสมือนคนแปลกหน้า	11
หะดีษที่ 41 ปฏิบัติตามนบี	12
หะดีษที่ 42 การอภัยโทษที่ท่วมทับของอัลลอฮ์	13
ทบทวนบทเรียน	14
ภาคผนวก	17

الْبَيِّنَةُ عَلَى الْمُدَّعِي

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :
"لَوْ يُعْطَى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ ، لَادَّعَى رِجَالٌ أَمْوَالَ قَوْمٍ وَدِمَاءَهُمْ ، لَكِنَّ الْبَيِّنَةَ عَلَى
الْمُدَّعِي وَالْيَمِينُ عَلَى مَنْ أَنْكَرَ"
حَدِيثٌ حَسَنٌ ، رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ وَغَيْرُهُ هَكَذَا ، وَبَعْضُهُ فِي الصَّحِيحَيْنِ .

ความว่า: จากท่านอับบาส อับบาส เราะฎียัลลอลฮุอันฮุมา จากท่านเราะสะอูลุลลอฮุ ﷺ ท่านกล่าวว่า:
“หากมนุษย์ได้รับสิทธิทุกอย่างตามที่เขาได้กล่าวอ้างแล้วไซ้ร้ แนนอนยอมมีผู้คนอ้างสิทธิใน
ทรัพย์สินและเลือดเนื้อของกลุ่มชนหนึ่ง แต่ทว่าพยานหลักฐานนั้นจำเป็นสำหรับโจทก์(ผู้กล่าวอ้าง)
ที่ต้องนำมาเสนอ ส่วนการสาบานนั้นเป็นหน้าที่สำหรับผู้ปฏิเสธการกล่าวอ้าง” หะดีษอยู่ในระดับ
หะสัน บันทึกโดยอัล-บัยฮะกีย¹ และท่านอื่นๆ ด้วยสำนวนนี้ และบางส่วนมีบันทึกอยู่ในหนังสือ
เศาะหิห์ทั้งสอง²

(กิจกรรมทำยบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องคุณค่าของการบริจาและประตูแห่งการทำความดีในอิสลามและมี
หะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

¹ อัล-บัยฮะกีย, อัล-สุนัน อัล-กุบรอ, ภาค: การกล่าวอ้างและพยานหลักฐาน, บท: พยานหลักฐานจำเป็นสำหรับ
โจทก์และการสาบานสำหรับผู้ปฏิเสธ, เลขที่: 20990

² อัล-บุคอรี, เลขที่: 2514, 2662, 4522 และมุสลิม, เลขที่: 1711

تَغْيِيرُ الْمُنْكَرِ فَرِيضَةٌ

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ :
"مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ
فَبِقَلْبِهِ ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ "
رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอบู สะอีด อัล-คุดรีย์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: “ฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮุ ﷺ กล่าวว่า: “ใครก็ตามในหมู่พวกท่านพบเห็นความชั่วอันใดอันหนึ่ง เขาก็จงเปลี่ยนแปลงมันด้วยมือของเขา หากเขาไม่มีความสามารถก็จงเปลี่ยนแปลงด้วยลิ้น(ด้วยคำพูดหรือการตักเตือน)ของเขา หากเขาไม่มีความสามารถก็จงเปลี่ยนแปลงด้วยใจ(ปฏิเสธด้วยใจ)ของเขา และนั่นคือการศรัทธาที่อ่อนแอที่สุด” หะดีษนี้บันทึกโดยมุสลิม³

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่อง สิ่งที่เป็นบาปใหญ่และความรับผิดชอบในอิสลามและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

³ มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: การศรัทธา, บท: อธิบายว่าการปรามสิ่งชั่วนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา, เลขที่: 78

المُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :
 "لَا تَحَاسَدُوا ، وَلَا تَنَاجَشُوا ، وَلَا تَبَاغَضُوا ، وَلَا تَدَابَرُوا ، وَلَا يَبِعْ بَعْضُكُمْ عَلَى
 بَيْعِ بَعْضٍ ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا .
 الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يَكْذِبُهُ وَلَا يَحْقِرُهُ . التَّقْوَى هَاهُنَا -
 وَيُشِيرُ إِلَى صَدْرِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - بِحَسْبِ امْرِيٍّ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ . كُلُّ
 الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ ؛ دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِرْضُهُ "
 رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากอบู ฮุร็อยเราะฮฺ เราะวะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า: “พวกท่านจงอย่าอิจฉาริษยากัน จงอย่าทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น⁴ จงอย่าเกลียดชังกัน จงอย่าหมิ่นเหมินกัน จงอย่าขายสินค้าตัดราคากัน และพวกท่านจงเป็นบ่าวของอัลลอฮฺซึ่งพี่น้องกัน มุสลิมเป็นพี่น้องของมุสลิม ไม่อธรรมกัน ไม่ทอดทิ้งกัน ไม่โกหกกัน และไม่ดูถูกเหยียดหยามกัน ความยำเกรง (ตักวา)อยู่ที่นี้ - และท่านก็ชี้ที่หน้าอกของท่านสามครั้ง – เป็นความชั่วช้าที่เพียงพอแล้วสำหรับคนๆ หนึ่ง ในการที่เขาดูถูกเหยียดหยามพี่น้องมุสลิมของเขา มุสลิมทุกคนต่อมุสลิมด้วยกันเป็นที่ต้องห้าม ซึ่งเลือดเนื้อของเขา ทรัพย์สินของเขา และเกียรติของเขา” หะดีษบันทึกโดยมุสลิม⁵

(กิจกรรมทำยบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องคุณลักษณะมุสลิมที่ดีและสิทธิเพื่อนบ้านและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

⁴ หมายถึงทำให้แก่งขมสินค้าว่าดี แล้วถือโอกาสขึ้นราคาสินค้าโดยไม่เป็นธรรม ท่านอิบนุเราะฎัยบกล่าวไว้ และอาจหมายถึงการคดโกงในทุก ๆ รูปแบบ (ญามิอุ อัล-อุลุม วัลหิกัม 1/328)

⁵ มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: การทำดี การเชื่อมสัมพันธ์ และมารยาทต่าง ๆ , บท: ห้ามอธรรมต่อมุสลิมฯ, เลขที่:

قَصَاءُ حَوَائِجِ الْمُسْلِمِينَ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :
" مَنْ نَفَسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ الدُّنْيَا ، نَفَسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمِ
الْقِيَامَةِ .

وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ ، يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .
وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا ، سَتَرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .
وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ .
وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ .
وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إِلَّا
نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَحَقَّتْ لَهُمُ الْمَلَائِكَةُ وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ .
وَمَنْ بَطَّأَ بِهِ عَمَلُهُ لَمْ يُسْرِعْ بِهِ نَسَبُهُ "
رَوَاهُ مُسْلِمٌ بِهَذَا اللَّفْظِ .

ความว่า: จากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮฺ เราะฮิ์ฎะฮฺลุลลอฮฺอันฮุ จากท่านนบี ﷺ ท่านกล่าวว่า: “ใครก็ตามที่บรรเทาความทุกข์ยากของผู้ศรัทธาจากบรรดาความทุกข์ยากต่างๆ ของโลกดุนยา อัลลอฮฺก็จะบรรเทาความทุกข์ยากของเขาจากบรรดาความทุกข์ยากต่างๆ ของวันปรโลกเช่นกัน และใครก็ตามที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ขัดสน อัลลอฮฺก็จะให้ความสะดวกแก่เขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และใครก็ตามที่ปกปิด (สิ่งที่น่าละอายหรือความผิด)^๖ ของมุสลิม อัลลอฮฺก็จะทรงปกปิดเขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และอัลลอฮฺพร้อมจะให้ความช่วยเหลือบ้าง ตราบใดที่บ่าวยังอยู่ในการให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องของเขา และผู้ใดก็ตามที่เดินทางเพื่อแสวงหาความรู้ อัลลอฮฺจะทรงประทานความง่ายดายแก่เขาซึ่งเส้นทางสู่สวรรค์ และไม่มีกลุ่มชนใดที่รวมตัวกัน ณ บ้านหลังหนึ่งในบรรดาบ้านของอัลลอฮฺ (มัสญิด) โดยที่พวกเขาอ่านคัมภีร์ของพระองค์ และศึกษากันระหว่างพวกเขา นอกจากความสงบ (สะกีนะฮฺ) จะลงมายังพวกเขา และความเมตตา (เราะหฺมัต) จะปกคลุมพวกเขา

^๖ คือความผิดที่ไม่ได้ก่อความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คนอื่น ๆ และการเปิดเผยไม่มีความจำเป็นใด ๆ ทั้งสิ้น และการปกปิดนั้นมิได้หมายความว่าไม่จำเป็นต้องตักเตือน แต่ให้มีการตักเตือนอย่างลับ ๆ และไม่เปิดเผยต่อบุคคลอื่น

เขา มลาอิกะฮ์จะห้อมล้อมพวกเขา และอัลลอฮ์จะทรงรำลึกถึงพวกเขาท่ามกลางผู้ที่อยู่กับพระองค์⁷ และผู้ใดก็ตามที่ทำงานของเขาขาดตกบกพร่อง⁸ เชื้อสายและวงศ์ตระกูลของเขาก็มีอายุกระจัด เขาได้” หะดีษบันทึกโดยมุสลิม⁹ ด้วยสำนวนนี้

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในอิสลามและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

⁷ อิบน์เราะฮ์มานกล่าวว่า การรำลึกของอัลลอฮ์ต่อบ่าวของพระองค์คือการสรรเสริญเขาท่ามกลางบรรดามลาอิกะฮ์ของพระองค์ (ญามิอุ อัล-อุลูม วัลหิกัม 1/346)

⁸ หมายถึงไม่ถึงขั้นระดับของผู้ที่ทำงานอย่างครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ถึงขั้นระดับของผู้ที่มีตำแหน่งสูงในวง
ปรโลก

⁹ มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: การซิกิร การดูอาห์ การเตาบตี และการฮิสติฆฟารุ, บท: ความประเสริฐของการ
รวมตัวกันอ่านอัลกุรอาน, เลขที่: 2699

التَّرْغِيبُ فِي فِعْلِ الْحَسَنَاتِ

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِيمَا يَرَوِيهِ عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَالَ :

"إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ ، ثُمَّ بَيَّنَّ ذَلِكَ ؛ فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً ، وَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ .

وَإِنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً ، وَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ فِي صَحِيحَيْهِمَا بِهَذِهِ الْحُرُوفِ .

ความว่า: จากท่านอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมมา จากท่านเราะสูลุลลอฮุ ﷺ ท่านได้รายงานจากพระผู้อภิบาลของท่าน ผู้ทรงจำเริญและผู้ทรงสูงส่ง พระองค์ได้ตรัสว่า: “แท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงบันทึกความดีและความชั่วทั้งหลาย แล้วพระองค์ได้ทรงชี้แจงเรื่องดังกล่าวว่า ใครก็ตามที่ปรารถนาจะทำความดีอย่างหนึ่ง แต่แล้วเขาไม่ได้ทำ อัลลอฮ์จะทรงบันทึก ณ พระองค์ซึ่งหนึ่งความดีอย่างสมบูรณ์ และหากเขาปรารถนาที่จะทำมัน แล้วเขาก็ได้ลงมือทำ อัลลอฮ์จะทรงบันทึก ณ พระองค์ซึ่งสิบความดี และพระองค์จะทรงเพิ่มพูนอีกถึงเจ็ดร้อยเท่า และอาจจะเพิ่มทวีคูณอย่างมากมาย และหากเขาปรารถนาที่จะทำความชั่วอย่างหนึ่ง แต่แล้วเขาไม่ได้ทำ อัลลอฮ์จะทรงบันทึก ณ พระองค์ซึ่งหนึ่งความดีอย่างสมบูรณ์ และหากเขาปรารถนาที่จะทำมัน แล้วเขาก็ได้ลงมือทำ พระองค์จะทรงบันทึก ณ พระองค์ซึ่งหนึ่งความผิดเท่านั้น” หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี¹⁰ และมุสลิม¹¹ ในหนังสือเศาะหีหฺของท่านทั้งสองด้วยถ้อยสำนวนนี้

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องประตูแห่งการทำความดีในอิสลามและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้
3. อภิปรายวิธีการนำจริยธรรมอิสลามที่ปรากฏในอัลกุรอานและอัลฮะดีษในเรื่องที่กำหนดไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง เช่น เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น กตัญญู กตเวที และยุติธรรม

¹⁰ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: อัร-ริกอก, บท: ใครก็ตามที่ปรารถนาจะทำความดีหรือความชั่ว, เลขที่: 6491

¹¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: เมื่อป่าวปรารถนาจะทำความดีเขาจะถูกบันทึกและเมื่อปรารถนาจะทำความชั่วเขาจะไม่ถูกบันทึก, เลขที่: 207

جَزَاءُ مُعَادَاةِ الْأَوْلِيَاءِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ :
" مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا
افْتَرَضْتُهُ عَلَيْهِ ، وَلَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالتَّوَّافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ كُنْتُ
سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا ، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي
بِهَا ، وَلَئِنْ سَأَلَنِي لِأَعْطَيْتُهُ ، وَلَئِنْ اسْتَعَاذَنِي لِأُعِيذَنَّهُ"
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ความว่า: จากท่านอนู สุร็อยเราะฮ์ เราะฮ์ฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านเราะฮ์ฎุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า: แท้จริงอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า: "ผู้ใดก็ตามที่เป็นปรปักษ์กับคนรักของข้า แท้จริงข้าได้ประกาศสงครามกับเขา และไม่มีสิ่งใดที่บ่าวของข้า ได้ปฏิบัติเพื่อให้ใกล้ชิดกับข้า ที่ข้าจะรักยิ่งกว่าสิ่งที่ข้าได้กำหนดเป็นศาสนบังคับ(ฟัรฎู)เหนือเขา และบ่าวของข้าจะยังคงปฏิบัติเพื่อให้ใกล้ชิดกับข้าด้วยกับสิ่งที่เป็นสุนัตต่างๆ จนกระทั่งข้ารักเขา และเมื่อใดข้ารักเขา ข้าจะเป็นหูของเขาที่เขาใช้ฟัง เป็นดวงตาของเขาที่เขาใช้มอง เป็นมือของเขาที่เขาใช้หยิบจับ และเป็นเท้าของเขาที่เขาใช้เดิน และหากเขาวิงวอนขอต่อข้า แน่نونข้าจะประทานให้แก่เขา และหากเขาขอความคุ้มครองจากข้า ข้าก็ย่อมให้ความคุ้มครองแก่เขา" หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี¹²

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องประโยชน์ของจริยธรรมอิสลามต่อการดำเนินชีวิตในอิสลามและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

¹² อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: อัล-ริกออ, บท: การสำรวจตน, เลขที่: 6502

التَّجَاوُزُ عَنِ الْخَطَا وَالنَّسْيَانِ

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :
" إِنَّ اللَّهَ تَجَاوَزَ لِي عَنْ أُمَّتِي الْخَطَا وَالنَّسْيَانَ وَمَا اسْتُكْرِهُوا عَلَيْهِ "
حَدِيثٌ حَسَنٌ ، رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَالْبَيْهَقِيُّ وَغَيْرُهُمَا .

ความว่า: จากท่านอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮุ ﷺ กล่าวว่า: "แท้จริง อัลลอฮ์ได้มอบสิทธิแก่ฉันด้วยการไม่ทรงเอาผิดกับประชาชาติของฉัน ในสิ่งที่เป็นความผิดพลาด การหลงลืม และสิ่งที่พวกเขาถูกข่มขู่บังคับให้กระทำโดยไม่เต็มใจ" หะดีษอยู่ในระดับหะสัน บันทึกโดย อิบนุมาญะฮ์¹³, อัล-บัยฮะกีเย์¹⁴, และท่านอื่น ๆ นอกจากทั้งสอง¹⁵

(กิจกรรมทำยบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องความสำคัญ จริยธรรมอิสลามและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

¹³ อิบนุมาญะฮ์, อัล-สุนัน, ภาค: การหย่า, บท: การหย่าของผู้ที่ถูกบังคับหรือหลงลืม, เลขที่: 2043

¹⁴ อัล-บัยฮะกีเย์, อัล-สุนัน อัล-กุบรอ, ภาค: การชื้อหย่าและการหย่า, บท: การหย่าของผู้ที่ถูกบังคับฯ, เลขที่: 14871. และสำนวนหะดีษเป็นของท่าน

¹⁵ อิบนุฮิบบาน เลขที่: 7219, อัล-ญะเราะบะรอญี ในหนังสืออัล-มุญัหมั อัล-เศาะฮีร เลขที่: 765, ในหนังสืออัล-มุญัหมั อัล-เอาดีฎ เลขที่: 8273, และในหนังสืออัล-มุญัหมั อัล-กะบیری เลขที่: 1430 จากท่านเชาบัน, อับดุลร้อซซาก เลขที่: 20588 จากท่านอัล-หะสัน, อับดุลอัยมุ ในหนังสือหิลยะตุลเอาเลียอาห์ (6/352)

كُنْ فِي الدُّنْيَا غَرِيبًا

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِمَنْكِبِي فَقَالَ :
" كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ "
وَكَانَ ابْنُ عُمَرَ يَقُولُ : " إِذَا أَمْسَيْتَ فَلَا تَتَنظَّرِ الصَّبَاحَ ، وَإِذَا أَصْبَحْتَ فَلَا تَتَنظَّرِ
الْمَسَاءَ . وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لِمَرَضِكَ ، وَمِنْ حَيَاتِكَ لِمَوْتِكَ "
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ความว่า: จากท่านอิบน์ อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮุ ﷺ ได้จับไหล่ฉัน แล้วกล่าวว่า: “ท่านจงอยู่บนโลกนี้เสมือนกับที่ท่านเป็นคนแปลกหน้าหรือคนเดินทาง” และท่านอิบน์อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา ได้กล่าวไว้ว่า : “เมื่อท่านอยู่ในเวลาเย็น¹⁶ ก็จงอย่ารื้อวจนถึงเวลาเช้า และเมื่อท่านอยู่ในเวลาเช้า¹⁷ ก็จงอย่ารื้อวจนถึงเวลาเย็น และจงใช้เวลา (ประกอบกิจการงานที่ดี) ในขณะที่ท่านมีสุขภาพดี เพื่อยามเจ็บป่วยของท่าน และจงใช้เวลา (ประกอบกิจการงานที่ดี) ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่เพื่อความตายของท่าน” หะดีษบันทึกโดย อัล-บุคอรี¹⁸

(กิจกรรมทำยบท)

1. ให้นักเรียนอธิบายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอธิบายจริยธรรมอิสลามในอัลกุรอานและหะดีษเกี่ยวกับ
 - เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
 - กตัญญูกตเวที
 - ยุติธรรม
 - กล้าหาญ
 - ความรอบคอบ
 - การรักษาสาธารณสมบัติ
 - การประหยัด
 - ความไม่ประมาท
 - รักษาสัญญา
 - สามัคคี
 - การรักถิ่นฐานบ้านเกิด
 - คูอาอู

¹⁶ ความหมายของเวลาเย็น หรือ อัล-มะสาอ์ คือเวลาตั้งแต่ตะวันตกล้อยจนถึงเที่ยงคืน (ดะลิลุลฟาไลหีน, 4/399)

¹⁷ ความหมายของเวลาเช้า หรือ อัล-เศาะบาห์ คือเวลาหลังจากเที่ยงคืนจนถึงเที่ยงวัน (ดะลิลุลฟาไลหีน, 4/399)

¹⁸ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: อัล-ริกออ, บท: คำกล่าวของท่านนบี "ท่านจงอยู่บนโลกนี้", เลขที่: 6414

سِعَةُ مَغْفِرَةِ اللَّهِ

عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : قَالَ اللَّهُ تَعَالَى :
" يَا ابْنَ آدَمَ ! إِنَّكَ مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ وَلَا أُبَالِي.
يَا ابْنَ آدَمَ ! لَوْ بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ.
يَا ابْنَ آدَمَ ! إِنَّكَ لَوْ أَتَيْتَنِي بِقُرَابِ الْأَرْضِ خَطَايَا ثُمَّ لَقِيتَنِي لَا تُشْرِكُ بِي شَيْئًا
لَأَنْتَبِثَكَ بِقُرَابِهَا مَغْفِرَةً"
رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ ، وَقَالَ : حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ .

ความว่า : จากท่านอนัส เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ฉันได้ยินท่านเราะฮ์อูลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า: อัลลอฮ์พระผู้สูงส่ง ตรัสว่า: "โอ้ลูกหลานอาดัม (มวลมนุษย) เอ๋ย ! ตราบใดที่สุเจ้าวิงวอน (ดุอาอ์) และฝากความหวังไว้กับข้าตราบนั้น ข้าจะอภัยในความผิดที่สุเจ้าได้กระทำ และข้าก็จะไม่สนใจมันอีก โอ้ลูกหลานอาดัมเอ๋ย! แม้ว่าความผิดของสุเจ้าจะสูงเทียมฟ้า แล้วเจ้าได้ขออภัยโทษต่อข้า ข้าก็จะให้อภัยแก่เจ้า โอ้ลูกหลานอาดัมเอ๋ย! ถ้าหากสุเจ้ามาหาข้า พร้อมด้วยบาบที่เต็มแน่นเท่าฝืนพิภพ แล้วเจ้าได้มาพบกับข้าโดยที่สุเจ้าไม่ได้ตั้งใจภาคใด ๆ กับข้า แน่นอน ! ข้าก็จะให้อภัยแก่สุเจ้าเท่าพิภพเช่นเดียวกัน" หะดีษบันทึกโดยอัด-ติรมิซีย²⁰ และท่านกล่าวว่า เป็นหะดีษอยู่ในระดับหะสันเศาะหี้หฺ

(กิจกรรมทำยบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายจริยธรรมของท่านรอซูลที่มุสลิมจะต้องนำมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
 - การรักษาสาธารณสมบัติ
 - การประหยัด
 - ความไม่ประมาท
 - รักษาสัญญา , สามัคคี
 - การรักถิ่นฐานบ้านเกิด
 - ดุอาอู

²⁰ อัด-ติรมิซีย, อัล-ญามิอู, ภาค: ลักษณะของวันสิ้นโลกฯ, บท:ไม่ระบุ, เลขที่: 2495

ทบทวน

1. อัล-ฮะดีษ

ร่วมอภิปรายหะดีษดังต่อไปนี้

*ระดับ 4 อิบติดาอีย้

- การตักเตือน - ห้ามปรามความชั่ว - สัจจะ
- การรักษาความสะอาด - การทอาดี - ความอ่อนโยน

*ระดับ 5 อิบติดาอีย้

- การศึกษา - เมตตาต่อสรรพสัตว์ - ความพอเพียง
- การบริโภคสิ่งที่ดี- ความยกย่องต่ออัลลอฮ์
- โทษของการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์- เชื้อเพื่อและให้เกียรติต่อกัน

*ระดับ 6 อิบติดาอีย้

- คุณลักษณะมุสลิมที่ดี - สิทธิเพื่อนบ้าน – การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- คุณค่าของการบริจาค- ประตุแห่งการทอาความดี- สิ่งที่เป็นบาปใหญ่ - ความรับผิดชอบ

2. อัล-อัคลาก (จริยธรรมอิสลาม)

ให้ร่วมอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

*ระดับ 4 อิบติดาอีย้

1. ความสำคัญของจริยธรรมและประโยชน์ของจริยธรรมอิสลามต่อการดำเนินชีวิต
2. คุณค่าของการเป็นมุสลิมที่ดี และการดำรงตนอยู่ในหลักจริยธรรมอิสลาม
3. แบบอย่างจริยธรรมของท่านรอซูล เกี่ยวกับ
 - การตรงต่อเวลา- ความเมตตากรุณา- ความซื่อสัตย์- ความอดทน- การเสียสละ- ความมีระเบียบวินัย- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ คุอาอุ
4. จริยธรรมอิสลามที่ปรากฏในอัลกุรอานและหะดีษ เกี่ยวกับ

- การตรงต่อเวลา- ความเมตตากรุณา- ความซื่อสัตย์- ความอดทน- การเสียสละ- ความมีระเบียบวินัย- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และดูอาอู
 - 5. การดูแลรักษาความสะอาดที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรมอิสลาม
 - การรักษาความสะอาดศาสนสถาน- การรักษาความสะอาดสาธารณะสมบัติ
 - 6. มารยาทของท่านรอสูล และ บุคคล
 - สำคัญในอิสลาม ด้านต่างๆ- ครอบครัว- ญาติพี่น้อง- ครูอาจารย์- เพื่อนบ้าน- ผู้มาเยือน และ ผู้อาวูโศ
 - 7. ประโยชน์ ของการรักษาสิ่งแวดล้อม และวิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม
 - 8. วิธีการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของครอบครัว และโรงเรียนตามบทบัญญัติอิสลาม
 - 9. คุณธรรมจากอัลกุรอาน และอัลฮะดีษในด้าน
 - ความเมตตา กรุณา- ความเสียสละ- ความซื่อสัตย์
 - ความอดทน
 - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
 - 10. อภิปรายถึงลักษณะจริยธรรมของท่านรอสูล ในเรื่องที่กำหนด
 - การใฝ่รู้ - การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ - ความยาเกรง
 - การมีจิตศานึก - ใจกว้าง - ความบริสุทธิ์ใจ
 - มนุษยสัมพันธ์ และ ดูอาอู
-

*ระดับ 5 อิบติดาอ์ญ์

11. จริยธรรมอิสลามที่ได้กล่าวไว้ในอัลกุรอานและอัลฮะดีษ เกี่ยวกับ - การใ้รู้ - การเคารพ
ภักดีต่ออัลลอฮ์
- ความยาเกรง - การมีจิตสำนึก - ความโอบอ้อมอารีย์
- ความบริสุทธิ์ใจ - มนุษย์สัมพันธ์ และ ดุอาอู
12. แบบอย่างจริยธรรมของท่านรอซูลเกี่ยวกับ
- การตรงต่อเวลา - ระเบียบวินัย - เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์
13. จริยวัตรและบุคลิกภาพของเศาะฮะบะฮ์ ดังนี้- อาบูบักร์ – อุมัร
14. หลักจริยธรรมอิสลามจากบทบัญญัติอัลกุรอาน และอัลฮะดีษ เกี่ยวกับ
- ครอบครัว ,ญาติพี่น้อง , ครูอาจารย์ - เพื่อนบ้าน – ผู้มาเยือน
15. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในอิสลามโดยเฉพาะ ใน แม่น้ำลาคลอง
16. ความหมาย คุณค่า ประโยชน์ของความซื่อสัตย์ และความอดทน
17. การปฏิบัติต่อผู้ป่วย
18. การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา ที่ถูกต้อง
19. การเคารพสิทธิของตนเอง ผู้อื่น และความมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี
20. แบบอย่างและคำสอนเกี่ยวกับจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม
21. ดุอาอูเกี่ยวกับหลักจริยธรรมอิสลาม
22. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของท่านนบี (ศ็อล) ตามหลักประวัติศาสตร์ด้านหลักจริยธรรม
อิสลามเกี่ยวกับ
-การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ -ความยำเกรง -การมีจิตสำนึก -การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ -ความยา
เกรง - การมีจิตสำนึก - ความบริสุทธิ์ใจ -มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี -ความกตัญญูตเวที และ ความมี
ระเบียบวินัย

*ระดับ 6 อิบติดาอ์ญ์

23. อธิบายจริยธรรมของท่านรอซูลที่มุสลิมจะต้องนำมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
- การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น - ความกตัญญูตเวที - ความยุติธรรมและกล้าหาญ
24. อภิปรายวิธีการนำจริยธรรมอิสลามที่ปรากฏในอัลกุรอานและอัลฮะดีษในเรื่องที่กำหนดไป
ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง ในด้านความรอบคอบ -เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น - กตัญญู
ตเวที - ยุติธรรม - กล้าหาญ - ความรอบคอบ - การรักษาสาธารณสมบัติ - การประหยัด
- ความไม่ประมาท - รักษาสัญญา - สามัคคี - การรักถิ่นฐานบ้านเกิด และดุอาอูต่างๆ

ภาคผนวก

สาระรายวิชา อัล-หะดีษ อต.๔

มาตรฐาน เข้าใจความหมาย ความสำคัญ หลักการ หลักอัล-หะดีษ สามารถท่องจำหลักอัล-หะดีษ และนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
อต.๔	<p>๑. บอกความหมายของอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๒. อ่าน เขียนและท่องจำอัล-หะดีษอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๓. บอกคำสอนและความสำคัญจากอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๔. แสดงบทบาทสมมุติตามเนื้อหาอัล-หะดีษที่กำหนด</p>	<p>๑. ความหมายอัล-หะดีษเกี่ยวกับ</p> <p>- การตักเตือน (الدين النصيحة...)</p> <p>- ห้ามปรามความชั่ว (من رأى منكم منكرا...)</p> <p>- สัจจะ (إن الصدق يهدي إلى البر..)</p> <p>- การรักษาความสะอาด (الطهور شرط الإيمان...)</p> <p>- การทำดี (البرّ حسن الخلق ، والإثم ما حاك في نفسك ، وكرهت أن يطلع عليه الناس)</p> <p>- ความอ่อนโยน (إن الرفق لا يكون في شيء إلا زانه، ولا يترع من شيء إلا شاناه)</p>

		<p>๒. คำสอนและความสำคัญของอัลหะดีษที่กำหนด</p> <p>๓. การแสดงบทบาทตามเนื้อหาอัลหะดีษที่กำหนด</p>
--	--	---

สาระรายวิชาอัล-อักลาค อต.๔

มาตรฐาน เข้าใจจริยธรรมอิสลาม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกัน ได้อย่างสันติสุข

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
อต.๔	<p>๑.อธิบายความสำคัญของจริยธรรมอิสลาม</p> <p>๒.บอกประโยชน์ ของจริยธรรมอิสลามต่อการดำเนินชีวิต</p> <p>๓.บอกคุณค่าของการเป็นมุสลิมที่ดี และการดำรงตนอยู่ในหลักจริยธรรมอิสลาม</p> <p>๔.บอกวิธีการปฏิบัติตนตามแบบอย่างจริยธรรมของท่านรอซูล</p> <p>๕.ระบุจริยธรรมอิสลามที่ปรากฏในอัล กุรอานและหะดีษ</p> <p>๖. บอกวิธีการรักษาความสะอาดที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรมอิสลามในเรื่องที่กำหนด</p> <p>๗.บอก,ยกตัวอย่างถึงมารยาทของท่านรอซูล และ บุคคลสำคัญในอิสลาม ใน</p>	<p>๑. ความสำคัญของจริยธรรม</p> <p>๒. ประโยชน์ของจริยธรรมอิสลามต่อการดำเนินชีวิต</p> <p>๓.คุณค่าของการเป็นมุสลิมที่ดี และการดำรงตนอยู่ในหลักจริยธรรมอิสลาม</p> <p>๔.แบบอย่างจริยธรรมของท่านรอซูล เกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตรงต่อเวลา - ความเมตตากรุณา - ความซื่อสัตย์ - ความอดทน - การเสียสละ - ความมีระเบียบวินัย

	<p>เรื่องที่กำหนด</p> <p>๘. บอกระยะโยชน์ของการรักษา สิ่งแวดล้อม และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม</p> <p>๙. อธิบายวิธีการปฏิบัติตามระเบียบวินัย ของครอบครัว และโรงเรียนตาม บทบัญญัติอิสลาม</p> <p>๑๐. ระบุถึงคุณธรรมจากอัลกุรอาน และอัลหะดีษที่กำหนด</p>	<p>- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>- คุณาฮ์</p> <p>๕. จริยธรรมอิสลามที่ปรากฏ ในอัลกุรอานและหะดีษ เกี่ยวกับ</p> <p>- การตรงต่อเวลา</p> <p>- ความเมตตากรุณา</p> <p>- ความซื่อสัตย์</p> <p>- ความอดทน</p> <p>- การเสียสละ</p> <p>- ความมีระเบียบวินัย</p> <p>- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>- คุณาฮ์</p> <p>๖. การดูแลรักษาความสะอาดที่ ถูกต้องตามหลักจริยธรรมอิสลาม</p> <p>- การรักษาความสะอาดศาสน สถาน</p> <p>- การรักษาความสะอาดสาธารณ สมบัติ</p> <p>๗. มารยาทของท่านรอซูล และ บุคคล</p> <p>สำคัญในอิสลาม ด้าน</p> <p>- ครอบครัว</p>
--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> - ญาติพี่น้อง - ครูอาจารย์ - เพื่อนบ้าน - ผู้มาเยือน - ผู้อาวุโส <p>๘.ประโยชน์ ของการรักษา สิ่งแวดลอม และวิธีการรักษา สิ่งแวดลอม</p> <p>๙.วิธีการปฏิบัติตามระเบียบวินัย ของครอบครัว และโรงเรียนตาม บทบัญญัติอิสลาม</p> <p>๑๐.คุณธรรมจากอัลกุรอาน และอัลชะดีษในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเมตตา กรุณา - ความเสียสละ - ความซื่อสัตย์ - ความอดทน - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ - การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
--	--	--

สาระรายวิชา อัล-หะดีษอด.๕

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
อด.๕	<p>๑. บอกความหมายของอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๒. อ่าน เขียนและท่องจำอัล-หะดีษอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๓. อธิบายความสำคัญและคำสอนจากอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๔. จำแนกสิ่งที่เป็นบาปใหญ่</p> <p>๕. แสดงวิธีการให้เกียรติสิทธิของเพื่อนบ้าน</p>	<p>๑. ความหมายอัล-หะดีษเกี่ยวกับ</p> <p>- การศึกษา</p> <p>(طلب العلم فريضة..)</p> <p>- เมตตาต่อสรรพสัตว์</p> <p>(إن الله كتب الإحسان على كل شيء...)</p> <p>- ความพอเพียง</p> <p>(لَيْسَ الْغِنَى عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ ، وَلَكِنَّ الْغِنَى غِنَى النَّفْسِ)</p> <p>- การบริโภคนิสัยที่ดี</p> <p>(إن الله طيب لا يقبل إلا طيبا، وإن الله أمر المؤمنين بما أمر به المرسلين)</p> <p>- ความยำเกรงต่ออัลลอฮ์</p> <p>(اتق الله حيثما كنت، وأتبع السيئة الحسنة تمحها، وخالق الناس بخُلُقٍ حَسَنٍ)</p> <p>- โทษของการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์</p>

		<p>(أي الذنب أعظم عند الله؟ قال " أن تجعل لله ندا وهو خلقك " قال قلت له : إن ذلك لعظيم...)</p> <p>- เอื้อเพื่อและให้เกียรติต่อกัน</p> <p>(ليس منا من لا يرحم صغيرنا ويعرف حق كبيرنا)</p> <p>๒. คาสอนและความสำคัญของอัลหะดีษที่กำหนด</p> <p>๓. ประโยชน์ของการบริโภคลี้่งที่ดี</p> <p>๔. วิธีการให้เกียรติต่อครูและเอื้อเพื่อต่อเพื่อนๆ</p>
--	--	---

สาระรายวิชาอัล-อักลาค อต.๕

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
อต.๕	<p>๑.บอกวิธีการดำรงตนให้เป็นมุสลิมที่ดีและการดำรงตนตามหลักจริยธรรม</p> <p>๒. อภิปรายถึงลักษณะจริยธรรมของท่านรอซูล ในเรื่องที่กำหนด</p> <p>๓.เปรียบเทียบ จริยธรรมอิสลามที่ได้กล่าวไว้ในอัลกุรอานและอัลหะดีษในเรื่องที่กำหนด</p> <p>๔. อธิบายวิธีการประพฤติตนตามแบบอย่างของท่านรอซูลในเรื่องที่กำหนด</p>	<p>๑.ความเป็นมุสลิมที่ดีและการดำรงตนตามหลักจริยธรรมอิสลาม</p> <p>๒. ลักษณะจริยธรรมของท่านรอซูลในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใฝ่รู้ - การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ - ความเข้มแข็ง - การมีจิตสำนึก - ใจกว้าง - ความบริสุทธิ์ใจ

<p>๕.บอกจริยวัตรและบุคลิกภาพ ของเศาะฮะบะฮฺ ที่กำหนด</p> <p>๖.บอกวิธีการนำหลักจริยธรรม อิสลามจากบทบัญญัติอัลกุ รอาน และอัลสะดิษไปสู่การ พัฒนาตนเอง และครอบครัว</p> <p>๗.บอกวิธีการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม</p> <p>๘. บอกความหมายของความ ซื่อสัตย์ และความอดทน</p> <p>๙. ระบุถึงลักษณะสำคัญของ ความซื่อสัตย์ และความอดทน</p> <p>๑๐.บอกคุณค่า และประโยชน์ ของความซื่อสัตย์ และความ อดทน</p> <p>๑๑.อธิบายวิธีการปฏิบัติต่อผู้ ป่วย</p> <p>๑๒. บอกวิธีการปฏิบัติตนตาม ระเบียบวินัยของสถานศึกษาที่ ถูกต้อง</p> <p>๑๓. แสดงวิธีการ เคารพสิทธิ ของตนเอง ผู้อื่น และความมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>๑๔.. บอกหลักจริยธรรมและ คุณธรรมจากบทบัญญัติ อัลกุ</p>	<p>- มนุษย์สัมพันธ์</p> <p>- คูอาอู</p> <p>๓.จริยธรรมอิสลามที่ได้กล่าว ไว้ในอัลกุรอานและอัลสะดิษ เกี่ยวกับ</p> <p>- การใฝ่รู้</p> <p>- การเคารพศักดิ์ต่ออัลลอฮฺ</p> <p>- ความขยันแรง</p> <p>- การมีจิตสำนึก</p> <p>- ความโอบอ้อมอารีย์</p> <p>- ความบริสุทธิ์ใจ</p> <p>- มนุษย์สัมพันธ์</p> <p>- คูอาอู</p> <p>๔. แบบอย่างจริยธรรมของ ท่านรอซูลเกี่ยวกับ</p> <p>- การตรงต่อเวลา</p> <p>- ระเบียบวินัย</p> <p>- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>- การเคารพศักดิ์ต่ออัลลอฮ</p> <p>๕. จริยวัตรและบุคลิกภาพของ เศาะฮะบะฮฺ</p> <p>- อาบูบักร</p>
---	---

	<p>รอราน</p> <p>๑๕. ระบุแบบอย่างและคาสอน เกี่ยวกับจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม</p> <p>๑๖. อ่านและท่องจำบทดุอาอ เกี่ยวกับหลักจริยธรรมอิสลาม</p> <p>๑๗. บอก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน ชีวิตของท่านปี (คี้อล) ตาม หลักประวัติศาสตร์ด้านหลัก จริยธรรมอิสลามในเรื่องที่ กำหนด</p>	<p>- อุมัร</p> <p>๖. หลักจริยธรรมอิสลามจาก บทบัญญัติอัลกุรอาน และอัลอัลชะดิษ เกี่ยวกับ</p> <p>- ครอบครัว ,ญาติพี่น้อง , ครู อาจารย์</p> <p>- เพื่อนบ้าน , ผู้มาเยือน, - ผู้ อาวุโส</p> <p>- บุคคลต่างศาสนิก</p> <p>๗. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p> <p>- แม่น้ำลำคลอง</p> <p>๘. ความหมายของความซื่อสัตย์ และความอดทน</p> <p>๙. ความสำคัญของความซื่อสัตย์ และความอดทน</p> <p>๑๐. คุณค่า และประโยชน์ของ ความซื่อสัตย์ และความอดทน</p> <p>๑๑. การปฏิบัติต่อผู้ป่วย</p> <p>๑๒. การปฏิบัติตนตามระเบียบ วินัยของสถานศึกษา ที่ถูกต้อง</p> <p>๑๓. เคารพสิทธิของตนเอง ผู้อื่น และความมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี</p> <p>๑๔. หลักจริยธรรมและ</p>
--	---	---

		<p>คุณธรรมจากบทบัญญัติ อัลกุ รอ่าน</p> <p>๑๕. แบบอย่างและคำสอน เกี่ยวกับจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม</p> <p>๑๖. คุณาเกี่ยวกับหลัก จริยธรรมอิสลาม</p> <p>๑๗. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต ของท่านนบี (ศ็อด) ตามหลัก ประวัติศาสตร์ด้านหลัก จริยธรรมอิสลามเกี่ยวกับ</p> <p>๑. การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ</p> <p>๒. ความขำเกรง</p> <p>๓. การมีจิตสำนึก</p> <p>๔. การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ</p> <p>๕. ความขำเกรง</p> <p>๖. การมีจิตสำนึก</p> <p>๗. ความบริสุทธิ์ใจ</p> <p>๘. มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี</p> <p>๙. ความกตัญญูกตเวที</p> <p>๑๐. ความมีระเบียบวินัย</p>
--	--	--

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
อด.๖	<p>๑. บอกความหมายของอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๒. อ่าน เขียนและท่องจำอัล-หะดีษอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๓. อธิบายความสำคัญและคำสอนจากอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๔. จำแนกสิ่งที่เป็นบาปใหญ่</p> <p>๕. แสดงวิธีการให้เกียรติสิทธิของเพื่อนบ้าน</p>	<p>๑. ความหมายอัล-หะดีษเกี่ยวกับ</p> <p>- คุณลักษณะมุสลิมที่ดี</p> <p>(المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده)</p> <p>- สิทธิเพื่อนบ้าน</p> <p>(من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يؤذي جاره ...)</p> <p>- การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม</p> <p>(خير الناس أنفعهم للناس)</p> <p>- คุณค่าของการบริจาค</p> <p>(ما من يوم يصبح العباد فيه، إلا ملكان يتزلان . فيقول أحدهما : اللهم ! أعط منفقًا خلفًا...)</p> <p>- ประตุแห่งการทำความดี</p> <p>(كُلُّ سُلَامَى مِنَ النَّاسِ عَلَيَّ صَدَقَةٌ كُلُّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ ...)</p> <p>- สิ่งที่เป็นบาปใหญ่</p> <p>(ألا أنبئكم بأكبر الكبائر؟) ثلاثا (الإشراك بالله . وعقوق الوالدين . وشهادة الزور..)</p> <p>- ความรับผิดชอบ</p>

		(كلکم راع و کلکم مسؤول ..) ๒. คำสอนและความสำคัญของอัลหะดีษที่กำหนด ๓. การจำแนกสิ่งที่เป็นบาปใหญ่ ๔. วิธีการให้เกียรติสิทธิของเพื่อนบ้าน
--	--	--

สาระรายวิชาอัล-อัคลาค อต.๖

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
อต.๖	๑.บอกความหมายของหลัก จริยธรรมอิสลาม ๒.บอกความสำคัญของหลัก จริยธรรมอิสลาม ๓.อธิบายประโยชน์ของจริยธรรม อิสลามต่อการดำเนิน ชีวิต ๔.อธิบายจริยธรรมของท่านรอซูลที่ มุสลิมจะต้องนำมาปฏิบัติในการ ดำเนินชีวิต ๕.อภิปรายวิธีการนাজริยธรรม อิสลามที่ปรากฏในอัลกุรอาน และอัลหะดีษในเรื่องที่กำหนดไป ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง	๑.ความหมายหลักจริยธรรมอิสลาม ๒.ความสำคัญ จริยธรรมอิสลาม ๓.ประโยชน์ของจริยธรรมอิสลามต่อการ ดำเนินชีวิต ๔.จริยธรรมของท่านรอซูลที่มุสลิมจะต้อง นำมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิต - การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น - ความกตัญญูทุกเวที - ความยุติธรรม,กล้าหาญ - ความรอบคอบ - การรักษาสาธารณสมบัติ - การประหยัด - ความไม่ประมาท - รักษาสัญญา , สามัคคี - การรักถิ่นฐานบ้านเกิด

		<ul style="list-style-type: none"> - คุณา ๕.จริยธรรมอิสลามในอัลกุรอานและอัลฮะดีษเกี่ยวกับ - เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น - กตัญญูกตเวที - ยุติธรรม - กล้าหาญ - ความรอบคอบ - การรักษาสาธารณสมบัติ - การประหยัด - ความไม่ประมาท - รักษาสัญญา - สามัคคี - การรักถิ่นฐานบ้านเกิด - คุณา
--	--	---